

Dr. Žarko Korać, srbijanski političar

OD BEOGRADA ĆE SE TRAŽITI DRUGAČIJI ODNOS PREMA BiH

Beograd je Miloradu Dodiku neophodan da bi imao tu legitimaciju velikog srpskog političara i lidera. On ima povremeno te ambicije da bude svesrpski lider, ali na žalost njegovu - od toga nema ništa

Razgovarao: Edin BARIMAC

• Sa pozicije BiH koja živi na temeljima Dejtonskog sporazuma, može li se govoriti o demokratiji u BiH, ali i Srbiji, kao jednoj od potpisnica Dejtonskog sporazuma?

- Ja sam shvatio da Dejtonski sporazum, uz sve ono što jeste, ima još jednu funkciju, a to je da garantuje integritet Bosne i Hercegovine kao države i omogućava joj da stane na svoje noge i postane funkcionalna država. Nažalost, ponekad, i ne baš tako retko, u Beogradu sporazum interpretiraju isključivo kao sporazum kojim Srbija garantuje opstanak Republike Srpske. Znači, vrlo se selektivno interpretira Dejtonski sporazum i sa jednim dodatkom da se vrlo retko kritikuje Dodik, koji neprekidno govori da "BiH samo što se ne raspadne". Obratno, Dejtonski sporazum je obaveza Beograda i Zagreba da podrže Bosnu i Hercegovinu i da joj omoguće da bude funkcionalna država. Tako da, kao neko ko je u političkom životu Srbije i ko živi u Beogradu, ja smatram tu interpretaciju potpuno pogrešnom i za razliku od Zagreba, koji je, kada je dosta daleko otišao u procesu evropskih integracija, promenio odnos prema BiH, Beograd je to puno manje na taj način uradio.

Zamjena teza

To se može videti bar po jednoj stvari: ove izjave Dodika o tome da je "BiH privremena država, da će on raspisati referendum, ali da trenutno ne može", nažalost, ne nailaze ni na kakve kritike u Beogradu ili su vrlo retke i slabe.

• Kako danas vidite odnose Srbije sa Bosnom i Hercegovinom?

- Paradoksalno, Tadić je razvio puno bliže odnose sa Dodikom nego sadašnja ekipa na vlasti. Razlog je tri-

vijalan. To je bio jedan neiskren odnos, gde je Dodiku trebala podrška Beograda za svoje nacionalističke izjave, a Tadiću je trebao Dodik kao oslonac za tu tzv. nacionalističku legitimaciju - da pokaže da ipak nije on prozapadni političar, nego da ima i tu nacionalnu dimenziju. Ova ekipa danas na vlasti, iako vodi prozapadnu politiku evropskih integracija, očigledno nema potrebu da ima tu nacionalističku legitimaciju, jer ako ste bili u Srpskoj radikalnoj stranci (Šešeljevoj) ili Socijalističkoj partiji Srbije (Milošević), stvarno vam ne treba druga legitimacija. Ta je činjenica iz biografije više nego dovoljna. Ja to ne kažem cinično, to je realnost. Tako da su ti odnosi danas dosta hladniji. Ako se sećate - Vuk Jeremić, ministar spoljnih poslova Srbije, učestvovao je direktno u prošlim izborima u BiH, bio je na bini u Banjoj Luci, dakle Srbija se direktno mešala u izbore u RS-u podržavajući Dodika. Ovaj put se to, vi ste videli, ipak nije na takav način desilo, iako je Dodik pokušao da instrumentalizuje Beograd koliko je mogao, ali Beograd je bio uzdržaniji. Što znači da u ovom trenutku Beograd manje agresivno nastupa prema RS-u, jer mu to prosto ne treba.

Po mom mišljenju, to pitanje odnosa Evrope i sveta prema tom problemu odnosa Beograda i Bosne i Hercegovine, u ovom trenutku, kada se od Beograda očekuje rešenje kosovskog pitanja, odnosno ispunjenje tzv. briselskog sporazuma, ostalo je u drugom planu jer se pažnja posebno ne posvećuje odnosima Beograda i Sarajeva. Ali mislim, i to sam više puta rekao, da će se to dogoditi relativno brzo i od Beograda će se tražiti mnogo drugačiji odnos prema Bosni i Hercegovini. Dakle, ne samo deklarativno zalaganje za celovitost i ne samo ekonomska saradnja nego i politička podrška integrativnim procesima u BiH.

Foto: Senad GUBELIĆ

SOCIJALDEMOKRATIJA

Kod nas je socijaldemokratija, nažalost, svedena na nacionalistički populizam. I potpuno se pogrešno interpretira ideja

• Koliko zvanični Beograd danas ima uticaj nad bh. entitetom Republika Srpska? Da li možemo očekivati da Beograd konačno kaže Banjoj Luci da se okrene Sarajevu?

- Nema nikakvog problema da Beograd pored Sarajeva bude okrenut Banjoj Luci, Tuzli, Mostaru ili čemu god hoćete. To je sve uredu. Bitno je samo, kada se govori o referendumu o nezavisnosti, da Beograd kaže "naš stav je da Bosna i Hercegovina treba da ostane celovita država". Mi to ne čujemo od onih koji su na vlasti ni danas u Beogradu. Oni kažu "mi podržavamo integritet", ali ne kažu mi se protivimo idejama o cepanju Bosne i Hercegovine. To nisu iste stvari. I tu se vrši vešta zamena teza. Znači, onog trenutka kada u Beogradu nosioci vlasti budu eksplicitno rekli "mi ne priželjkujemo raspad BiH, mi smo protiv toga, u tom smislu ne podržavamo Dodikove ambicije", a koje se neće nikad ni realizovati jer je to samo jedna politička pretnja,

e onda ćemo imati jedan potpuno promenjen odnos. Dakle, vrlo vešto se izbegava da se osude te teze koje jesu suprotne Dejtonskom sporazumu. Moram da kažem da je patrijarh, kada je bio u Banjoj Luci, rekao da čestita novu državu srpsku. Tako da se meni čini da Crkva sada ima jedan agresivniji odnos prema tom pitanju nego što je bilo ranije - bar javno. Tako da je Beograd još vrlo pasivan u odnosu na najave cepanja Bosne i Hercegovine.

• Šta je Beograd Miloradu Dodiku i obratno?

- Beograd je Miloradu Dodiku neophodan da bi imao tu legitimaciju velikog srpskog političara i lidera. On ima povremeno te ambicije da bude svesrpski lider, ali na žalost njegovu - od toga nema ništa. A što se tiče Beograda, nacionalistički krugovi u Beogradu smatraju da je posle objektivne činjenice da je Kosovo sve dalje od Beograda, odnosno sve bliže onome što bi se zaista moglo nazvati punom nezavisnosti, on ostaje kao jedini dokaz

da su ratovi koji su vođeni devedesetih godina ipak bili opravdani, imali svoj smisao. To Dobrica Ćosić vrlo otvoreno kaže u svojim tekstovima. Ako mogu vrlo grubo da interpretiram, ali tačno, Dobrica Ćosić kaže da je jedina politička korist koju je Srbija imala od tih ratova zapravo postojanje Republike Srpske.

Posljednji izdanak

Drugim rečima, RS je dokaz, poslednji, da su Miloševićevi ratovi u suštini bili opravdani ili neophodni. Tako da nacionalistički krugovi u Beogradu, van svake sumnje, vide Banju Luku i Dodika, iako često ni stil, ni način govora Dodika, ni on kao pojava, im nije naročito blizak, oni ga objektivno vide kao poslednjeg izdanka, ako mogu da kažem, Miloševićeve ideje o tome da u BiH narodi ne mogu da žive zajedno. To je čuvena rečenica kako se ušlo u rat - tamo tri naroda ne mogu, pa neka se podele.

• Gdje je danas socijaldemokratija na Balkanu? Ima li je uopće?

- Jako malo. Kod nas je socijaldemokratija, nažalost, svedena na nacionalistički populizam. I potpuno se pogrešno interpretira ideja, jer u nacionalističkom populizmu imate ideju o kazanu jednakom za sve, o jednakim gladnim stomacima, al' to nije socijaldemokratija. Kod nas nacionalisti, nažalost, krađu ideje ravnopravnosti, jednakosti ljudi, a potpuno zaboravljaju ono što je socijaldemokratija, a to je solidarnost među ljudima. Ako nešto vredi u socijaldemokratiji, to je ideja solidarnosti. A vi kod nacionalista imate, ustvari, antisolidarnost. Imate nacionalnu solidarnost, nemate ljudsku solidarnost. Tako da mi imamo jednu prevaru. Kad slušate Šešelja kad govori, on kaže da svi treba da jednake stomake imamo, ali nam zaboravlja da kaže da se to odnosi na sve ljude, nezavisno od nas.

TAKOREĆI... RADIĆEVA

Županijski odbor Hrvatske seljačke stranke (HSS) Sarajevske županije najoštrije osuđuje inicijativu grupe građana o promjeni imena Ulice Stjepana Radića u sarajevskoj općini Centar, priopćili su iz te stranke. - Ne ulazeći u to zaslužuje li Hamdija Pozderac ulicu u sarajevskoj općini Centar, pitanje koje se postavlja glasi: "Komu i zašto smeta Ulica Stjepana Radića u Sarajevu?", navode u HSS-u. U priopćenju se kaže kako bi izmjenom imena Radićeve ulice Sarajeva "izgubilo i privid multietničnosti koji pokušava održati unatoč tomu što je broj Hrvata u današnjem Sarajevu u odnosu na prijratni na razini statističke pogreške, ali sviđalo se to nekome ili ne, Sarajevu je bilo i ostat će i hrvatski grad".

